

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра «Іноземна філологія та переклад»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарного факультету

Микола ДЄДКОВ

_____ 2024 року

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК2 Мистецтво перекладу й теорія інтрепретації

освітня програма (спеціалізація) «Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська»

спеціальність _____ 035 Філологія

галузі знань _____ 03 Гуманітарні науки

ступінь вищої освіти _____ магістр

2024 рік

програма з дисципліни «Мистецтво перекладу й теорія інтерпретації»
спеціальності 035 Філологія,
освітня програма (спеціалізація) «Германські мови та літератури (переклад включно), перша –
англійська»

Розробник: Ганна КОСТЕНКО, доцентка кафедри «Іноземна філологія та переклад»,
кандидатка філологічних наук, доцентка

Програма погоджена:

В.о. завідувачки кафедри
«Іноземна філологія та переклад»

Наталія ЖУКОВА
_____ 2024

Гарант освітньої програми

Анатолій ПРИХОДЬКО
_____ 2024

Схвалено науково-методичною комісією гуманітарного факультету
(найменування факультету)

Протокол від «21» серпня 2024 року № 1

Голова науково-методичної комісії

Микола ДЄДКОВ
_____ 2024

1. Опис навчальної дисципліни

Загальна характеристика

Обов'язковий освітній компонент	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів	3	
Модулів	1	1
Змістових модулів	2	2
Семестр	1	1
Загальна кількість годин	90	
з них аудиторних:	28	6
лекції	14	4
практичні	-	-
лабораторні	-	-
семінарські	14	2
з них самостійної роботи:	58	80
Занять на тиждень	2	-
Індивідуальні завдання		
Форма контролю	Іспит	
Курсова робота (проект) (загальний обсяг)	-	

2. Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Мистецтво перекладу й теорія інтерпретації» є ознайомлення майбутніх перекладачів з основними положеннями сучасного перекладознавства та теорії інтерпретації, створення в них теоретичної та практичної бази для формування вмінь і навичок перекладу, необхідних в їх майбутній діяльності.

3. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями навчальної дисципліни є

- висвітлити основи мистецтва перекладу та теорії інтерпретації відповідно до сучасного стану лінгвістичних знань;
- надати можливість студентам зрозуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства;
- ввести студентів у найбільш важливі проблеми сучасних досліджень у сфері перекладу та теорії інтерпретації;
- ознайомити студентів зі суспільною значимістю перекладацької діяльності, роллю перекладу в сучасному житті, розкрити взаємозв'язок теорії перекладу з іншими філологічними дисциплінами і з іншими видами діяльності людини;
- допомогти студентам ширше усвідомити специфіку перекладу з іноземної мови.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити: відповідно до навчального плану основної освітньої програми навчальній дисципліні «Мистецтво перекладу та теорія інтерпретації» передують вивчення таких дисциплін, як «Вступ до загального та германського мовознавства», «Історія зарубіжної літератури», «Порівняльна стилістика англійської і української мов», «Порівняльна граматики англійської і української мов», «Порівняльна лексикологія англійської і української мов», «Термінологія»; дисципліни, вивчення яких спирається на цю дисципліну – «Практика перекладу основної іноземної мови», «Практика перекладу другої іноземної мови», «Редагування перекладу».

Постреквізити: знання та навички, здобуті під час опанування курсу, будуть корисні впродовж всього подальшого навчання, а також можуть бути застосовані під час переддипломної практики та написання магістерської роботи.

5. Характеристика навчальної дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти повинні розвинути та вдосконалити такі **загальні компетентності**

ЗК-2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальні компетентності:

СК-2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.

СК-3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки

СК-4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого матеріалу й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

СК-7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

СК-11. Володіння навичками науково-пошукової роботи у галузі філології, методами добору, аналізу й обробки даних, всебічно застосовувати їх у підготовці кваліфікаційної роботи.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН-1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН-5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПНР-8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.

ПРН-9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та обраної філологічної спеціалізації.

ПРН-16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної / недостатньої інформації та суперечливих вимог.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Проблеми інтерпретації та рефлексії

Теорія герменевтики в історичному ракурсі: проблеми інтерпретації і рефлексії. Визначення предмету і мети теорії перекладу. Концепція М. Холлідея про мову. Герменевтика та її принципи інтерпретації. Ф. Шляйермахер про принципи герменевтики. Герменевтична концепція В. Дільтея, Й.Г. Дройзена, П.

Рікера. Переклад як форма міжлітературних взаємин. Проблеми тлумачення художнього тексту. Інтерпретація і рецептивна поетика. Автор і читач у тексті. Модель читання В. Ізера. Проблема відчуження/освоєння в перекладі.

Проблеми еквівалентності і адекватності. Підходи до визначення перекладу і одиниці перекладу. Одиниці перекладу в традиційному розумінні і сучасній інтерпретації. Переклад на рівні фонем, на рівні морфем, на рівні слів, на рівні словосполучень, на рівні речень і на рівні тексту. Одиниці перекладу як одиниці сенсу і авторського задуму. Штампи, ситуативні кліше, терміни і образні вирази. Одиниці перекладу і одиниці мови, одиниці перекладу і одиниці смислу, одиниці перекладу як квант перекладацького рішення.

Перекладознавство на Британських островах. Особливості «європейського підручника» (М.Бейкер, П.Ньюмарк). Англійське перекладознавство в XX столітті. Т. Севорі «Мистецтво перекладу» (1952). Стаття Дж. Ферса «Лінгвістичний аналіз і переклад». М. Хеллідей про проблеми зіставлення мов. «Лінгвістична теорія перекладу» Дж. Кетфорда. П. Ньюмарк і М. Бейкер про проблеми перекладу.

Проблеми міжкультурної комунікації в перекладі Біблії. Ю. Найда та його роботи «Принципи перекладу на прикладі перекладу Біблії» (1959) і «До науки перекладати» (1964). Формальна і динамічна еквівалентність. Школа Ю. Найди і культурно-етнічні аспекти перекладу. Проблеми міжкультурної комунікації в перекладі Біблії: традиційний дослівний переклад, смисловий переклад, принцип динамічного еквіваленту, функціональний еквівалент, принцип літературного еквіваленту.

Міждисциплінарні підходи до літератури та її контекстів. Інтермедіальність – краснеписменство серед інших мистецтв. Буквальний переклад в концепції Фрідріха Шлейєрмахера. **Вальтер Беньямін та Володимир Набоков про буквальний переклад.** Фрідріх Шлейєрмахер про буквальний переклад і парафразу. «Завдання перекладача» В.Беньяміна. Перекладуваність і неперекладуваність. Набоков-перекладач. «Мистецтво перекладу» і робота над перекладом «Євгенія Онєгіна». Авторський переклад і своєрідність відтворення письменницької інтенції.

Максими Грайса. Основи скопос-теорії. Адаптація як поняття перекладознавства й інтеркультурології. Принцип кооперації і принцип ввічливості. Прагматичний сенс тексту. Поняття скопосу у зв'язку з теорією перекладу. «Основи загальної теорії перекладу» К.Райс і Х.Фермеєра. Принцип лояльності і аналіз тексту. Критика скопос-теорії. Особливості перекладацьких варіантів, що не піддаються оцінюванню. Перекладацькі помилки. Адаптація й переклад як принципово відмінні види практичної діяльності

Змістовий модуль 2. Діалогічність та інтрмедіальність

Культуральні студії. Маніпуляційна школа Андре Лефевра і Сьюзен Басснетт. «Глобальне село»: національні літератури та їхні міжнаціональні контексти. Культурологічні аспекти перекладу. Концепт Іншості. Інтертекстуальність та інтрмедіальність. П.Ньюмарк про стратегії подолання «культурного бар'єру». С.Мізани про «культурологічний переклад».

Маніпуляційна школа перекладу. С.Басснетт і проблеми постколоніального перекладу. Канон постколоніальних студій. «Хто я?»: ідентичність особи й літератури.

Мовний контакт серед інших суміжних явищ. Білінгвізм, мультилінгвізм. Мовний контакт і проблеми двомовності (багатомовності). Білінгвізм, інтерференція, диглосія, конвергенція. Типи білінгвізму. Білінгвізм в англomовних країнах. Підстави рівності та нерівності мов. Мовна політика і мовне планування в поліетнічному і мультикультурному просторі. Мовна політика в Україні.

Змінення мовної картини в Німеччині, Франції і англomовних країнах в результаті глобалізації. Англійська як мова міжнародного спілкування. Сучасний стан англійської мови. Роль мов етнічних меншин. Політика двомовності і багатомовності. Процеси конвергенції і дивергенції мов. Національний і регіональний варіанти мови. Піджени і креольська мова як приклади дивергенції.

Діалогічність як одна з базових категорій тексту та специфіка її реалізації в текстах. Антропоцентризм як один із провідних методологічних принципів дослідження мови та мовної комунікації. Адресатність й адресантність як комунікативні категорії тексту. Специфіка реалізації категорії діалогічності в англomовних науково-технічних текстах. Внутрішня (міжсуб'єктна) та зовнішня (міждискурсна) діалогічність. Форми інтертекстуальності. Постмодерний текст як поле інтертекстуальної гри. Постмодерний переклад. Слово як дія: перформативні аспекти письменства.

7. Орієнтовний розподіл навчального часу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	пр	лаб	інд	с.р.		лк	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Проблеми інтерпретації та рефлексії												
Тема 1: Герменевтика та її принципи інтерпретації. Переклад як форма міжлітературних взаємин. Мета тексту і мета поза текстом.	10	2	2			6	10	2	2			6
Тема 2. Одиниці перекладу у традиційному і сучасному розумінні.	8	2				6	8					8
Тема 3. Перекладознавство на Британських островах. Особливості «європейського підручника» (М.Бейкер, П.Ньюмарк).	8		2			6	8					8
Тема 4. Максими Грайса. Основи скопос-теорії. Адаптація як поняття перекладознавства й інтеркультурології.	6	2				4	6					6
Тема 5. Проблеми міжкультурної комунікації в перекладі Біблії.	8		2			6	8					8
Тема 6. Культурологічні школи перекладу. Маніпуляційна школа Андре Лефевра і Сьюзен Басснетт.	6	2				4	6	2				4
Разом за змістовим модулем 1	46	8	6			32	46	4	2			40
Змістовий модуль 2. Діалогічність та інтермедіальність												
Тема 7. Буквальний переклад в концепції Фрідріха Шляйєрмахера. Вальтер Беньямін та Володимир Набоков про буквальний переклад	8		2			6	8					8

Тема 8. «Глобальне село»: національні літератури та їхні міжнаціональні контексти. Інтермедіальність. Концепція «Іншого».	4	2				2	4					4
Тема 9. Культурологічні аспекти перекладу. С.Басснетт і проблеми постколоніального перекладу.	8		2			6	8					8
Тема 10. Мовний контакт серед інших суміжних явищ. Білінгвізм, мультилінгвізм.	4	2				2	4					4
Тема 11. Змінення мовної картини в Німеччині, Франції і англomовних країнах в результаті глобалізації. Мовна політика в Україні.	6		2			4	4					4
Тема 12. Діалогічність як одна з базових категорій тексту та специфіка її реалізації в англomовних науково-технічних текстах.	6	2				4	6					6
Тема 13. Концепція інтертекстуальності у філологічних студіях.	8		2			6	8					8
Разом за змістовим модулем 2	44	6	8			30	44					44
Усього годин	90	14	14			62	90	4	2			84

8. Види навчальних занять та їх орієнтовний зміст

№ з/п	Тема	Вид занять	Орієнтовний зміст
1	Тема 1. Герменевтика в історичному ракурсі	лекційне	Герменевтика та її принципи інтерпретації. Ф. Шляйєрмахер про принципи герменевтики. Герменевтична концепція В.Дільтея, Й.Г. Дройзена, П. Рікера
2	Тема 2. Переклад як форма міжлітературних взаємин. Мета тексту і мета поза текстом	семінарське	Проблеми тлумачення художнього тексту. Співвідношення тлумачення і власне перекладу в перекладі. Інтерпретація і рецептивна поетика. Автор і читач у тексті. Модель читання В.Ізера. Проблема відчуження/освоєння в перекладі
3	Тема 3. Одиниці перекладу у традиційному і сучасному розумінні	лекційне	Підходи до визначення перекладу і одиниці перекладу. Одиниці перекладу в традиційному розумінні і сучасній інтерпретації. Переклад на рівні фонем, на рівні морфем, на рівні слів, на рівні словосполучень, на рівні речень і на рівні тексту. Одиниці перекладу як одиниці сенсу і авторського задуму. Штамп, ситуативні кліше, терміни і образні вирази. Одиниці перекладу і одиниці мови, одиниці перекладу і одиниці смислу, одиниці перекладу як квант перекладацького рішення
4	Тема 4. П. Ньюмарк і Мона Бейкер про проблеми перекладу	семінарське	Методи перекладу за П. Ньюмарком. Компонентний метод і його особливості. Питання культури у перекладі і «культурно забарвлені слова» (за П. Ньюмарком). Питання текстуальної і прагматичної еквівалентності (за Моною

			Бейкер)
5	Тема 5. Максими Грайса. Основи скопос-теорії. Адаптація як поняття перекладознавства й інтеркультурології	лекційне	Принцип кооперації і принцип ввічливості. Прагматичний сенс тексту. Поняття скопосу у зв'язку з теорією перекладу. «Основи загальної теорії перекладу» К.Райс і Х.Фермеєра. Принцип лояльності і аналіз тексту. Критика скопос-теорії. Особливості перекладацьких варіантів, що не піддаються оцінюванню. Перекладацькі помилки. Адаптація й переклад як принципово відмінні види практичної діяльності
6	Тема 6. Проблеми міжкультурної комунікації в перекладі Біблії	семінарське	Основні методи перекладу Біблії в історичному ракурсі. Новітні методи перекладу Біблії. Літературний аналіз і літературний переклад. Принцип літературного еквіваленту як нове слово у питанні перекладу Біблії. Біблеїзми і особливості їх функціонування у перекладі
7	Тема 7. Культурологічні школи перекладу. Маніпуляційна школа Андре Лефевра і Сьюзен Басснетт	лекційне	П.Ньюмарк про стратегії подолання «культурного бар'єру». С.Мізані про «культурологічний переклад». Маніпуляційна школа перекладу. «Хто я?»: ідентичність особи й літератури
8	Тема 8. «Завдання перекладача» В.Беньяміна. Перекладуваність і неперекладуваність. Набоков-перекладач	семінарське	Міждисциплінарні підходи до літератури та її контекстів. Інтермедіальність – краснеписьменство серед інших мистецтв. Вальтер Беньямін про буквальний переклад. Визначення неперекладуваності. Етапи розвитку перекладацької стратегії Набокова: від вільного перекладу до дослівного. «Мистецтво перекладу»

9	Тема 9. Мовний контакт серед інших суміжних явищ. Білінгвізм, мультилінгвізм	лекційне	Мовний контакт і проблеми двомовності (багатомовності). Білінгвізм, інтерференція, диглосія, конвергенція. Типи білінгвізму. Білінгвізм в англomовних країнах. Підстави рівності та нерівності мов). Процеси конвергенції і дивергенції мов. Національний і регіональний варіанти мови. Піджени і креольська мова як приклади дивергенції
10	Тема 10. Культурологічні аспекти перекладу. С.Басснетт і проблеми постколоніального перекладу	семінарське	Переклад як маніпуляція. Сучасні підходи і концепції. Постколоніальна доба і особливості перекладу. Культурологічна проблематика постколоніальних студій. Канон постколоніальних студій. Розмежування дискурсів. «Свій»-«Чужий» як відображення самоідентичності
11	Тема 11. «Глобальне село»: національні літератури та їхні міжнаціональні контексти. Інтермедіальність. Концепція «Іншого»	лекційне	Культурологічні аспекти перекладу. Концепт Іншості. Інтертекстуальність та інтермедіальність. П.Ньюмарк про стратегії подолання «культурного бар'єру»
12	Тема 12. Мовна політика і мовне планування в поліетнічному і мультикультурному просторі. Мовна політика в Україні	семінарське	Англійська як мова міжнародного спілкування. Сучасний стан англійської мови. Роль мов етнічних меншин. Політика двомовності і багатомовності. Змінення мовної картини в Німеччині, Франції і англomовних країнах в результаті глобалізації. Концепція мовної політики в Україні.
13	Тема 13. Діалогічність як одна з базових категорій тексту та специфіка її реалізації в англomовних науково-	лекційне	Антропоцентризм як один із провідних методологічних принципів дослідження мови та мовної комунікації. Адресатність й адресантність як

	технічних текстах		комунікативні категорії тексту. Специфіка реалізації категорії діалогічності в англomовних науково-технічних текстах. Внутрішня (міжсуб'єктна) та зовнішня (міждискурсна) діалогічність.
14	Тема 14. Концепція інтертекстуальності у філологічних студіях	семінарське	Становлення категорії інтертекстуальності. Форми інтертекстуальності. Постмодерний текст як поле інтертекстуальної гри. Постмодерний переклад. Слово як дія: перформативні аспекти письменства.

9. Форми та методи контролю

Методами контролю є: усний контроль (усне опитування), письмовий, тестовий контроль, рубіжні контрольні завдання, іспит, а також методи самоконтролю і самооцінки.

Для студентів денної форми навчання: усне опитування на семінарських заняттях, підготовка презентацій, тестування. Для студентів заочної форми навчання: усні відповіді, захист контрольної роботи, тестування.

Форми контролю:

- говоріння (усне фронтальне та індивідуальне опитування, презентації, монолог, групові дискусії та ін.);
- письмові роботи (виконання тесту).

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Мистецтво перекладу й теорія інтерпретації» передбачає поточний, рубіжний і підсумковий контроль.

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання поточний контроль та оцінювання знань здійснюється з урахуванням роботи на семінарських заняттях (активність, участь у дискусіях, тощо).

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією під час проведення іспиту і враховуються викладачем при визначенні результатів рубіжного контролю та підсумкової оцінки з дисципліни.

Рубіжний (модульний, тематичний, календарний) контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи або за результатом поточного контролю.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою.

Семестровий контроль проводиться у формі іспиту в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом та індивідуальним навчальним планом здобувачів вищої освіти.

Підсумкова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційну відомість, є сумою балів за різні види навчальної роботи.

Упродовж семестру здобувачі освіти проходять два рубіжних контролі з двох змістових модулів. Здобувачі освіти можуть отримати екзаменаційну оцінку з дисципліни за результатами поточної роботи та рубіжних контролів відповідно.

Для студентів заочного відділення підсумкова оцінка є сумою балів за контрольну роботу та іспит.

Підсумкова оцінка визначається як сумарна двох контролів за перший та другий змістові модулі, відповідей на семінарських заняттях, конспекту з питань до самостійної роботи.

Поточне тестування та самостійна робота														Підсумковий тест	Самостійна робота	Оцінка
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2							50	15	60-100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			
1	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4			

T1, T2 ... T14 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
60 – 100	60 – 100	зараховано
1-59	незадовільно	не зараховано

11. Політика курсу

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності, а також

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю;
- дотримуватися норм законодавства про авторське право;
- брати активну участь у навчальному процесі;

- не запізнюватися на заняття, не пропускати заняття без поважних причин;
- самостійно і своєчасно вивчати матеріал пропущеного заняття;
- давати достовірну інформацію про результати власної навчальної діяльності.
- бути терпимими і доброзичливими до однокурсників та викладачів.

12.Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до самостійної роботи з курсу «Мистецтво перекладу та теорія інтерпретації» для студентів усіх форм навчання спеціальності 035.04 «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно))» / Укл. : Костенко Г.М. Запоріжжя : ЗНТУ, 2023. 30 с.

2. Дидактичні матеріали з підготовки до контрольної роботи з курсу «Мистецтво перекладу та теорія інтерпретації» для студентів усіх форм навчання спеціальності 035.04 «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно))» / Укл. : Костенко Г.М. Запоріжжя : ЗНТУ, 2019. 42 с.

3. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. /Міністерство освіти і науки України (наказ МОН України № 871 від 20. 06. 2019 р.).

4. Освітньо-професійна програма «Германські мови та літератури (переклад включно))» підготовки бакалавра зі спеціальності 035 «Філологія» випускника НУ «Запорізька політехніка». Запоріжжя, 2024. [Затвердж. ВР 27.08.2024 р., пр. № 2].

13. Перелік навчальної, наукової та довідкової літератури

1. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство : навч. посібник. К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська акамедія», 2008. 430 с.

2. Гром'як Р. Текст літературно-художнього твору: епістемологічно-когнітивні роздуми // Орієнтації. Розмисли. Дискурси. Тернопіль: Джура, 2007. С. 268-309.

3. Костенко Г.М. Від Конрада до Набокова : білінгвізм та бікультурність як творчий імпульс : монографія. Запоріжжя : ЗНТУ, 2011. 407 с.

4. Прагматична адаптація та її особливості під час перекладу текстів різних жанрів : монографія / Е.О. Куш, Г.М. Костенко, Н.В. Лазебна, А. Б. Підгорна, І.В.Кузнєцова. Запоріжжя : ЗНТУ, 2015. 146 с.

5. Baker M. In Other Words: a coursebook on translation. L. ; N.Y. : Routledge, 1992. 304 p.

6. Bassnett S., Lefevere A. Constructing Cultures: Essays on Literary Translation. Clevedon: Multilingual Matters, 1998. 143 p.

7. Iser W. The Act of Reading: A Theory of Aesthetic Response. The Johns Hopkins University Press, 1980. 244 p.

8. Kostenko A. Dialogism As a Basic Text Category and Its Implementation in the English Scientific and Technical Texts // Research Trends in Modern Linguistics and Literature : International Journal. Lutsk : Lesya Ukrainka Eastern European National University. Vol. 2. 2019. P. 51–64.

9. Kramina A. Translation as Manipulation: Causes and Consequences, Opinions and Attitudes // Studies about Languages. 2004. № 6 P. 37-41.

10. Newmark P. A Textbook on Translation. L. ; N.Y. : Prentice Hall, 1988. 292 p.

11. Nida E. A., Taber C. B. The Theory and Practice of Translation. Leiden : The United Bible Societies, 1969. 114 p.

12. Nord C. Texts in Situations. A functional model for text analysis in translation teaching // Translation & Text Linguistics. Moskva, 1997. P. 105–127.

13. Postcolonial Translation : Theory and Practice / ed. by S. Bassnett, and H. Trivedi. L. ; N. Y. : Routledge, 1999. 224 p.

14. Рекомендовані інформаційні джерела

1. Youtube. URL: www.youtube.com

2. Бібліотека НУ «Запорізька політехніка». URL : <http://library.zp.edu.ua/>

3. Закон України про освіту // Верховна Рада України : сайт. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

4. Конституція України // Верховна Рада України : сайт. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

5. Національний репозитарій академічних текстів: сайт. URL : <https://nrat.ukrintei.ua/>

6. Репозитарій НУ «Запорізька політехніка». URL : <http://eir.zp.edu.ua/handle/123456789/386>.